

ЕСТЕТИКА - Марица Рајковић

предавање: "Платон и Аристотел о мимезису"

Платоново одређење мимезиса

На претходном предавању видели смо да Платон песничко подражавање смешта тек на шесто место по вредности - првом месту припада: „да постане какав филозоф или пријатељ лепоте или службеник Муза и љубави; друга у заметак закону верна краља или човека који уме ратовати и владати; трећа у онаква који уме управљати државом или је ваљан тецикућа и привредник; четврта у онаква који ће бити ревностан гимнастичар, или ће се занимати лечењем тела; пета у онаква који ће живети животом врача или свештеника; шестој ће доликовати живот песнички или други који живот који се бави подражавањем; седмој занатлијски или земљораднички, осмој живот софиста или народног удворице, деветој живот тирански.

Песнички занос, који треба разликовати од умећа песничког подражавања, приписује се Музама - у "Федру" Сократ говори: „божански занос према четворици богова разделили смо на четири дела, тиме што смо пророчко задахнуће приписали Аполону, мистеријско-свештенички занос Дионису, песнички Музама, и четврти, љубавни, који долази од Афродите и Ерота, обележили смо као најбољи“.

Такође, песници подражаваоци за Платона имају значајну сличност са пророцима и врачевима, будући да садржај њихове поезије није плод знања, него надахнућа и дара. Несумњиво је, према томе, да сви они излажу лепе ствари, али о њима не знају ништа - Сократ замера Ијону - „Јер то што говориш о Хомеру не говориш занатски и на основу стварног знања, него у божанском задахнућу и заносу“. Драма се позива на осећања, а не на ум – „да ли је онда са тим хваљењем све у реду кад гледајући човека, са којим не бисмо желели да се изједначимо јер бисмо се тога стидели, не осећамо гнушање, већ се радујемо